



## FIȘA DISCIPLINEI

### 1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept public
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Criminalistică

### 2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	EXPERTIZA CRIMINALISTICĂ A SCRISULUI ȘI A DOCUMENTELOR						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Ancuța Elena Franț						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Ancuța Elena Franț						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

\* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități .....					0
3.7 Total ore studiu individual					133
3.8 Total ore pe semestru					175
3.9 Număr de credite					7

### 4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Condițiile specifice admiterii la masterul de Criminalistică
4.2 De competențe	TIC

### 5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Prezență recomandată
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezență obligatorie, conform Regulamentului Facultății de Drept privind evaluarea studenților, promovarea examenelor și a anilor de studii



## 6. Competențe specifice acumulate

<b>Competențe profesionale</b>	C1. capacitatea de a identifica și descrie caracteristicile scrisului și ale documentelor C2. capacitatea de a identifica elementele care indica falsificarea scrisului și a documentelor C3. capacitatea de a organiza investigația criminalistică specifică analizei scrisului și documentelor C4. capacitatea de a utiliza elementele de tehnică și tactică criminalistică specifice domeniului
<b>Competențe transversale</b>	CT1. capacitate de analiză și sinteză CT2. capacitatea de a dezvolta raționamente logice CT3. capacitatea de organizare și planificare

## 7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

<b>7.1 Obiectivul general</b>	Ca urmare a studiului caracteristicilor scrisului, masteranzii vor putea să stabilească diferența dintre diferitele categorii de scris și să evidențieze elementele care indică autenticitatea sau faptul că un scris a fost falsificat (inclusiv cu referire la semnătură). De asemenea, vor putea să indice elementele care diferențiază cernelurile sau alte substanțe folosite la scriere. Studiul elementelor specifice documentelor va furniza masteranzilor capacitatea de evidențiere a elementelor care indică autenticitatea unui document, prin analiza conținutului propriu-zis, dar și a aspectelor care țin de structura materialului-suport al unui anumit document. Ca urmare a însușirii noțiunilor prezentate mai sus, masteranzii vor putea să organizeze pașii unei investigații criminalistice care are drept obiect analiza scrisului și a documentelor.
<b>7.2 Obiectivele specifice</b>	La finalizarea cu succes a studiului specific acestei discipline, masteranzii vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"><li>▪ explice care sunt principalele caracteristici ale scrisului și ale documentelor;</li><li>▪ care sunt modalitățile prin care se poate evidenția caracterul autentic al unui scris sau al unui document;</li><li>▪ utilizeze instrumentarul de tehnică criminalistică specific expertizei scrisului și documentelor.</li></ul>

## 8. Conținut

<b>8.1</b>	<b>Curs</b>	<b>Metode de predare</b>	<b>Observații</b> (ore și referințe bibliografice)
1.	Importanța cercetării scrisului și a documentelor în cadrul investigației criminalistice. Elemente de semiotică	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbateră, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,3,4,5,6,7,15,17.
2.	Caracteristicile generale ale scrisului	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbateră, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,3,13,17.
3.	Caracteristicile speciale ale scrisului	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbateră, expunerea sistematică,	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele



		problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	aferețe temeii din referințele: 1,2,3,13,17
4.	Expertiza criminalistică a semnăturii	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 2,3,8,12.
5.	Analiza cernelurilor și a altor substanțe folosite la scriere	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 1,13,17.
6.	Analiza materialului-suport al unui înscris	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 1,13,17.
7.	Tipuri de fals în înscrisuri. Modalități de falsificare	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 1,2,6,16.
8.	Metode tehnice de stabilire a autenticității unui înscris	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 1,2,13,17.
9.	Expertiza grafoscopică utilizată în investigarea infracțiunilor privind operele de artă	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 14.
10.	Investigarea falsurilor în documente oficiale	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 1,2,17.
11.	Expertiza documentelor realizate prin utilizarea dispozitivelor moderne (imprimante și copiatoare)	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 17.
12.	Falsificarea bancnotelor. Tehnici de investigare	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea;	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferețe temeii din referințele: 17.



		- Folosirea metodelor interactive de predare.	
13.	Elemente tehnice privind ridicarea și conservarea înscrisurilor	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,13,17.
14.	Direcțiile de evoluție a expertizei scrisului și a documentelor	- Prelegerea, explicația, exemplificarea, dezbaterea, expunerea sistematică, problematizarea; - Folosirea metodelor interactive de predare.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 2,3.

**Referințe bibliografice:****Principale:**

1. FRANȚ Ancuța Elena, *Criminalistică. Curs Universitar*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2021.
2. IONESCU Lucian, *Expertiza criminalistică a scrisului*, Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2010.
3. ALĂMOREANU Sorin, *Teorie și practică în expertizele grafice. Note de curs pentru master*, Ed. Hamangiu, București, 2023.

**Suplimentare:**

4. ALĂMOREANU Sorin, *Problematika expertizelor criminalistice. Note de curs pentru studii de master*, Ed. Hamangiu, București, 2013.
5. BOIA Aurel, *Introducere în grafologie și expertiza grafică*, Imprimeria Tiparul Universitar, București, 1944.
6. CIOPRAGA Aurel, IACOBUȚĂ Ioan, *Criminalistică*, Ed. Junimea, Iași, 2001.
7. CONSTANTIN Radu, *Grafologie. Personalitatea în scris*, Ed. ASAB, București, 2007.
8. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Gheorghe, *Expertiza criminalistică a semnăturii*, Ed. Național, București, 1997.
9. FRĂȚILĂ Adrian, CONSTANTIN Radu, *Expertiza grafică și raționamentul prin analogie*, Ed. Tehnică, București, 2000.
10. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Arin, VASILESCU Andreea Diana, *Expertiza criminalistică a scrisurilor dezorganizate*, Ed. Continent XXI, București, 2002.
11. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Gheorghe, VASILESCU Andreea Diana, *Expertiza criminalistică a cifrelor*, Ed. Oscar Print, București, 2003.
12. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Gheorghe, *Expertiza criminalistică a scrisului și semnăturii de quantum redus*, Ed. Pro Universitaria, București, 2008.
13. LAZĂR Augustin, ALĂMOREANU Sorin, *Expertiza criminalistică a documentelor. Aspecte tactice și tehnice*, Ed. Lumina Lex, București, 2008.



14. MATEI Gabriela, *Investigarea criminalistică a infracțiunilor privind operele de artă și artefactele arheologice*, Ed. Universul Juridic, București, 2010.
15. NEGRU Mihail, *Tratat practic de grafologie științifică*, Ed. Universul, București, 1943.
16. SANDU Dumitru, *Falsul în acte. Descoperire și combatere prin mijloace criminalistice*, Ed. Lumina Lex, București, 1994.
17. STANCU Emilian, *Tratat de criminalistică*, ediția a 6-a, revăzută, Ed. Universul Juridic, București, 2015.
18. *Revista română de criminalistică*, revistă editată de Asociația Criminaliștilor din România.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Importanța cercetării scrisului și a documentelor în cadrul investigației criminalistice. Elemente de semiotică. Caracteristicile generale ale scrisului	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate)</i> și aspecte <i>practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,3,4,5,6,7,13,15,17.
2.	Caracteristicile speciale ale scrisului. Expertiza criminalistică a semnăturii	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate)</i> și aspecte <i>practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,3,8,12,13,17.
3.	Analiza cernelurilor și a altor substanțe folosite la scriere. Analiza materialului-suport al unui înscris	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate)</i> și aspecte <i>practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,13,17.
4.	Tipuri de fals în înscrisuri. Modalități de falsificare. Metode tehnice de stabilire a autenticității unui înscris	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate)</i> și aspecte <i>practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,6,13,16,17.
5.	Expertiza grafoscopică utilizată în investigarea infracțiunilor privind	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate)</i> și	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele



	operele de artă. Investigarea falsurilor în documente oficiale	<i>aspecte practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	aferente temei din referințele: 1,2,14,17.
6.	Expertiza documentelor realizate prin utilizarea dispozitivelor moderne (imprimante și copiatoare). Falsificarea bancnotelor. Tehnici de investigare	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate) și aspecte practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 17.
7.	Elemente tehnice privind ridicarea și conservarea înscrisurilor. Direcțiile de evoluție a expertizei scrisului și a documentelor	Activitatea de seminar pune în discuția masteranzilor aspectele <i>teoretice (predate) și aspecte practice (spețe, studii de caz)</i> . Modalitatea efectivă de lucru constă în adresarea de întrebări și lămurirea neclarităților masteranzilor, prin purtarea unui dialog permanent.	2 ore Referințe bibliografice- a se consulta capitolele aferente temei din referințele: 1,2,3,13,17.

**Referințe bibliografice:****Principale:**

1. FRANȚ Ancuța Elena, *Criminalistică. Curs Universitar*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2021.
2. IONESCU Lucian, *Expertiza criminalistică a scrisului*, Ediția a 2-a, Editura C.H. Beck, București, 2010.
3. ALĂMOREANU Sorin, *Teorie și practică în expertizele grafice. Note de curs pentru master*, Ed. Hamangiu, București, 2023.

**Suplimentare:**

4. ALĂMOREANU Sorin, *Problematika expertizelor criminalistice. Note de curs pentru studii de master*, Ed. Hamangiu, București, 2013.
5. BOIA Aurel, *Introducere în grafologie și expertiza grafică*, Imprimeria Tiparul Universitar, București, 1944.
6. CIOPRAGA Aurel, IACOBUȚĂ Ioan, *Criminalistică*, Ed. Junimea, Iași, 2001.
7. CONSTANTIN Radu, *Grafologie. Personalitatea în scris*, Ed. ASAB, București, 2007.
8. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Gheorghe, *Expertiza criminalistică a semnăturii*, Ed. Național, București, 1997.
9. FRĂȚILĂ Adrian, CONSTANTIN Radu, *Expertiza grafică și raționamentul prin analogie*, Ed. Tehnică, București, 2000.



10. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Arin, VASILESCU Andreea Diana, *Expertiza criminalistică a scrisurilor dezorganizate*, Ed. Continent XXI, București, 2002.
11. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Gheorghe, VASILESCU Andreea Diana, *Expertiza criminalistică a cifrelor*, Ed. Oscar Print, București, 2003.
12. FRĂȚILĂ Adrian, PĂȘESCU Gheorghe, *Expertiza criminalistică a scrisului și semnăturii de quantum redus*, Ed. Pro Universitaria, București, 2008.
13. LAZĂR Augustin, ALĂMOREANU Sorin, *Expertiza criminalistică a documentelor. Aspecte tactice și tehnice*, Ed. Lumina Lex, București, 2008.
14. MATEI Gabriela, *Investigarea criminalistică a infracțiunilor privind operele de artă și artefactele arheologice*, Ed. Universul Juridic, București, 2010.
15. NEGRU Mihail, *Tratat practic de grafologie științifică*, Ed. Universul, București, 1943.
16. SANDU Dumitru, *Falsul în acte. Descoperire și combatere prin mijloace criminalistice*, Ed. Lumina Lex, București, 1994.
17. STANCU Emilian, *Tratat de criminalistică*, ediția a 6-a, revăzută, Ed. Universul Juridic, București, 2015.
18. *Revista română de criminalistică*, revistă editată de Asociația Criminaliștilor din România.

### 9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie la formarea abilităților profesionale specifice în corelație cu standardele profesionale aplicabile profesiilor juridice și a celor conexe.

### 10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înșușirea cunoștințelor de specialitate, capacitatea de analiză și sinteză, formularea unor răspunsuri corecte și complete la chestiunile puse în discuție.	<b>Examen scris de sinteză /grilă/ combinat</b>  <i>Precizare: Prezentarea la examenul din sesiune este condiționată de promovarea activității de seminar!</i>	<b>50%</b>
10.5 Seminar/ Laborator	- Activitatea desfășurată pe parcursul întregului semestru (rezultatele verificării cunoștințelor – verificare efectuată în cadrul seminarelor; implicarea în dezbateri și în realizarea	<b>Evaluare orală</b> , pe baza: ▪ activității desfășurate la seminar; ▪ prezentării unui referat în cadrul unui seminar.  <i>Sau / și</i>	<b>50%</b>



	experimentelor; parcurgerea bibliografiei); - Elaborarea unor lucrări de seminar.	<b>Evaluare scrisă</b> , sub forma unui <b>test de sinteză / grilă / combinat</b>  <i>Precizare: Promovarea activității de seminar este o condiție obligatorie pentru a putea participa la examenul din sesiune!</i>	
<b>10.6 Standard minim de performanță</b>			
<ul style="list-style-type: none"><li>- Cunoașterea noțiunilor fundamentale ale disciplinei;</li><li>- Cunoașterea elementelor specifice unei investigații criminalistice;</li><li>- Utilizarea corectă a limbajului de specialitate.</li></ul>			

Data completării  
18.09.2023

Titular de curs  
Lect. univ. dr. Ancuța Elena Franț

Titular de seminar  
Lect. univ. dr. Ancuța Elena Franț

Data avizării în departament  
25.09.2023

Director de departament  
Conf. univ. dr. Carmen Moldovan